

Grupa skulptura »Jaslice« sastoji se od drvenih polikromiranih figura sv. Marije, sv. Josipa, magarca i vola. Autor nije poznat, a ne zna se ni kako ni kada je dospjela na Košljun. Vrijednost umjetničkog dometa je izvanredna. Skulpture su vrlo lijepi primjeri barokne umjetnosti, iako prema mišljenju nekih stručnjaka potječu iz 16. stoljeća. Ako i u ovom dijelu potražimo šire povjesno značenje onda ćemo otkriti privrženost ljepoti, umjetnosti, produhovljenosti, ljudskom i plemenitom, što je vrijedno pažnje kad proučavamo prošlost naših naroda, ali je izuzetno važno i za otkrivanje naših suvremenih i iskonskih životnih koordinata.

Uostalom biser Košljun jedino i može imati svoj puni sjaj ako njegovo povjesno bogatstvo učinimo aktivnom komponentom današnjeg bivstvovanja.

E. CVETKOVA

IZ PROŠLOSTI OTOKA KRKA

IZBOR IZ ZBIRKE
FRANJEVAČKOG SAMOSTANA
NA KOŠLJUNU
(PUNAT — OTOK KRK)

IZLOŽBA
OD 3. II DO 10. III 1968.

4383
Projekt: Mari Brankić
KNJIZNICA

069

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE
ZAGREB, MATOŠEVA 9

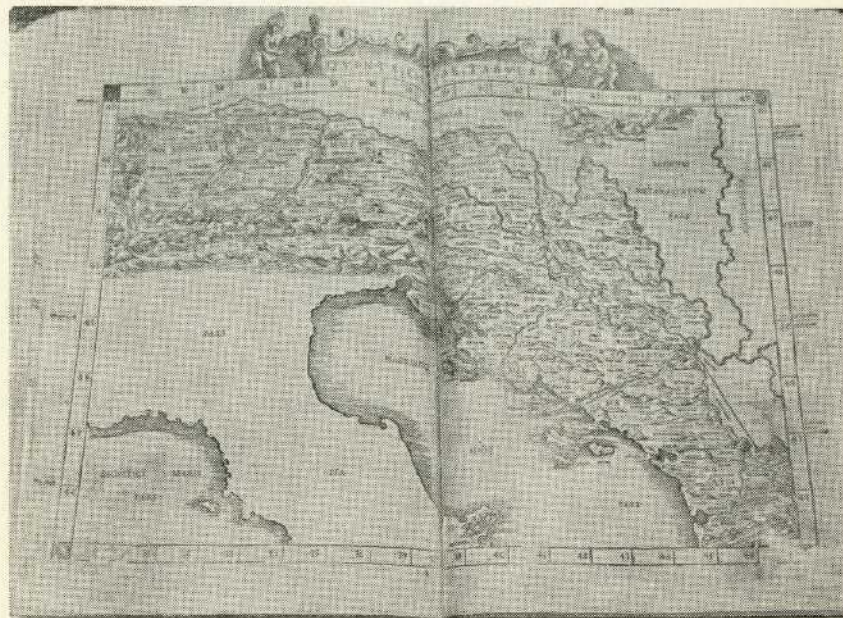
Za otočić Košljun kažu da je jedan od bisera Jadrana, jedna od njegovih zelenih oaza. Nalazi se u središtu drage kod Punta na otoku Krku — dovoljno je udaljen od suvremene prometne buke da bude mirni kutak mirisave crnogorice, a dovoljno je blizu naseljenih mjesta da aktivno sudjeluje u svim važnijim zbivanjima u hrvatskoj povijesti. Iako na otočiću nema turističkih objekata, pohađaju ga mnogi posjetioci Krka pa tako i danas ima značajnu ulogu kulturno-povijesnog središta. Na Košljunu naime, postoji franjevački samostan i muzejska zbirka u kojoj se čuvaju brojni tragovi naše povijesti.

Posjet Košljunu i samostanu velik je doživljaj. Ljepota šume, stare samostanske zgrade koje se iz Punta ni ne vide, ljubazni domaćini redovnici, more i dah Mediterana, a nadasve jaka spona s prošlošću (koja se otkriva u krato ispunjenom prostoru muzejske zbirke) stvaraju izuzetnu atmosferu u kojoj se svaka turistička šetnja pretvara u nsvakidašnji kontakt s hrvatskom tradicijom.

Povijesni muzej Hrvatske nije mogao u svojoj seriji izložbi »Hrvatski krajevi i gradovi u prošlosti« da mimoide ovaj tako vrijedan punkt, pa posjetiocima Rauchove palače pruža mogućnost da bar djelomično vide najvrednije predmete iz košljunske muzejske zbirke. To, dakako, nije prikaz čitavog blaga, ali je sigurno stimulans za posjetioca otoka Krka da ne zaobiđe Košljun, a i priznanje je neimaru zbirke koji se godinama brine o njoj. o. dru Nikoli Španjolu.

Uz svu raritetsku atraktivnost ove izložbe treba ukazati na nekoliko predmeta koji imaju dublje povijesno značenje.

Ptolomejev atlas je djelo Klaudija Ptolomeja, najpoznatijeg astronoma i geografa starog vijeka (prva polovica II stoljeća). Svojevremeno je izradio »Zemljopisnu znanost«, jednu od najstarijih geografija koju se smatra najsavršenijim prikazom mnogih zemalja. Budući da je u cijelom srednjem vijeku Ptolomejev rad smatran uzorom kako treba opisivati krajeve, mora i kopna, razumljivo je što su ga Venecijanci štampali na latinskom jeziku 1511. godine i dodali više zanimljivih geografskih karata. Danas je od tog izdanja ostalo samo nekoliko primjeraka od kojih se jedan čuva u Košljunu. Značenje atlasa je višestruko, ali nam privlači ovom prigodom pažnje vrijedan naučni interes i sakupljačka strast košljunskih franjevac.

Biblioteka samostana na Košljunu ima vrlo vrijedne stare knjige i rukopise. Na ovoj izložbi mogu se vidjeti primjerci starih nota (»neuma«), manuskripti, inkunabule, knjige pisane i štampane glagoljicom — svi su vrlo rijetki primjerci — no i tu zamjećujemo osim raritetskog i šire značenje ovog središta kulture. Franjevački red je uspostavio prisne odnose sa stanovništvom Krka i više stotina godina postoji intenzivna razmjena utjecaja. Iako gušen mletačkim utjecajem, Košljun i čitav otok Krk bili su u srednjem vijeku i kasnije jako uporište glagoljice i uopće hrvatske narodne kulture.

Etnografska zbirka je također vrlo atraktivna, no i ona nam još više govori o autentičnom nacionalnom kontinuitetu hrvatskog stanovništva. Košljunska zbirka ima vrlo lijepe i rijetke predmete, dobro usčuvane dijelove odjeće, predmeta dnevne upotrebe i alata što je dragocjen materijal za naučnu obradu.